

СВОБОДА

LIBERTY

may it

Digitized by SVOBODA-NEWS.C

Часопись для руского народа въ Америкѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

РѢКЪ VIII.

Олифантъ, Па. Четверъ 13-го Децембра 1900.

Число 47.

КАЛЕНДАРЬ.

13	Ч.	† Андрей Апостолъ
14	П.	Наумъ пророкъ
15	С.	Аввакумъ пророкъ
16	Н.	27. по Сом. Софроній пророкъ
17	П.	Варвара, Юлианъ Дамаск.
18	В.	† Савла освещенный
19	С.	Св. Отецъ Николай

ЗМѢСТЪ.

Водъ Редакціи. — Водозна — Переглядъ
таждѣшней. — Лѣто своимъ „оптукунатъ.“
— Дошвен. — Кузьмъ Цѣльнъ и Василь. — Но-
венъ. — Посмертій вѣсти. — При живѣ-
щей згодѣ. — Фейдеговъ: Вралѣтѣ азъ по
доривъ. — Руко-шмеръ, народна пѣсни. —
Дѣла нашихъ дѣтей. — Вечнина — Оголо-
шеніе.

Памятайте, що
въмѣсяцю груд-
ню „Союзъ“ бу-
депринимати но-
выхъ членовъ по-
низше 35 лѣтъ
жизня — безъ
вступного, стар-
шихъ за полови-
ну вступного.

Водъ Редакціи.

Конец року ся зближає,
проте кождый читатель не-
хай заплатитъ свой довгъ
якъ найскорше.

Нові книжки: «Руско-англійський провідник» 50 ц.
«Капітал і праця» 10 „
«Борба класів» і «Чому робітники організуються» 10 ц.
Ся книжки повинень кождий Русинь мати.

Присылайте зимовлення вразъ въ грѣшми на календаръ на рѣкъ 1901. Буде констувати 50 центѣвъ, але и буде въ нѣмъ що почитати.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Справозданє касове „Р. Н. Союза“ за мѣсяць
ноябрь 1900 року.

Ansonia, Conn. Братство св. Петра и Павла	\$34.40
Auburn, N. Y. Бр. св. О. Николая	7.18
Belle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	26.40
" " "недобѣръ за октябрь	1.35
Buffalo, N. Y. Бр. св. Іоана Хрестителя	19.02
Brooklyn, N. Y. А. Мацура	4.15
Charleroi, Pa. Бр. Сошест. св. Духа	26.39
Edwardsdale, Pa. П. Барпа	1.40
Eleonora, Ia. Бр. св. Арх. Михаила	24.46
Elmira Heights, N. Y. Бр. св. Арх. Мих. (окт. и нов.)	15.44
Glen Lyon, Pa. Бр. св. Петра и Павла	14.00
Irvin, Pa. Бр. св. Мих. Арх.	10.20
Jersey City, N. J. Бр. св. Петра и Павла (за окт.)	95.16
Lansford, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	115.09
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Богородицѣ	36.24
Mayfield, Pa. Бр. св. Кирила и Методія	29.11
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	39.20
" " Бр. св. Петра и Павла	27.72
" " О. Ст. Макарь	1.40
" " Т. Кашицка	3.00
Northampton, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	58.22
Old Forge, Pa. М. Р. Н. С.	4.55
Olyphant, Pa. Бр. св. Іоана Хр. (окт., нов.)	157.86
" " "недобѣръ за септ.	65
" " Фекула Василь	70
" " Д. и П. Пирь	1.90
" " Мурдаз Денясь	70
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николай	209.84
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія Вел.	28.24
Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	12.70
Sayre, Pa. Бр. Благовѣщенія Пр. Бог. (за окт. и нов.)	10.30
Scottdale, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	5.60
Shamokin, Pa. Бр. св. Кир. и Мет.	81.82
" " Бр. св. Іосифа	9.31
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	36.17
Soldier, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	5.20
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Мих.	35.42
Syracuse, N. Y. Бр. св. АА. Петра и Павла	11.80
Scranton, Pa. Бр. св. Ілія Прор.	16.83
Trauger, Pa. Бр. св. Петра и Павла	18.20
" " Бр. св. Іоана Хрестителя	30.10
Troy, N. Y. Бр. св. О. Николай	18.05
Whitney, Pa. Бр. Трехъ Святителей	12.18
West Pawlet, Vt. Бр. Покр. Пр.- Бог. (за окт.)	19.75
Yonkers, N. Y. М. Р. Н. С.	45.20
Разомъ:	\$1363.93

Станъ кабы «Союза» зъ днемъ 30. новембра б. р. такій :

Железный фонд за октябрь	-	-	-	\$5974.88
„ „ за ноябрь	-	-	-	250.00
Разомь:				<u>\$6224.88</u>

Фондъ распоряжимый за окт.	-	-	-	\$761.23
„ „ за нов.	-	-	-	<u>1113.93</u>
		Разомъ:	-	\$1875.16
Розходу было въ нов.	-	-	-	<u>3006.93</u>
Недоборъ фонду розп.	-	-	-	1131.77
Депозитовъ и	-	-	-	<u>1463.54</u>
		Остатъ въ кассъ:	-	\$6556.65

Въ мѣсяцъ новемб. приступили
до „Р. Н. Союза“ слѣдующіи
новыя члены:
Scranton, Pa.

	Число въ год. визитъ:
Мавыко Петро	2027
„ Андрѣй	2028
Buffalo, N. Y.	
Ракъ Антонъ	2028
Northampton, Pa.	
Дода Михайло	2029
Гвѣзда Михайло	2029
Бруднякъ Михайло	2030
Важна Петро	2030
Поцуръ Иванъ	2031
Хшопшъ Антонъ	2031
Jersey City, N. J.	
Слякъ Асафатъ	1017
West Pawlet, Vt.	
Саянскій Николай	2032
Паличакъ Михайло	2032
Yonkers, N. Y.	
Ханасъ Андрѣй	1422
Whitney, Pa.	
Шпрохъ Андрѣй	2030

Снило ся менѣ недавно, що въ сѣмъ мѣсяцю приступило до нашего „Союза“ ажъ 1000 членовъ! Богъ всяке дѣе, може и здѣйснить ся мой сонъ. А и повинни бы люди громадно приступати, бо добра нагода, вступного не платити руси. Горѣть ся отже, Братя Русины, до „Р. Г. Союза“, бо то наша руска хижка, наша руска стрѣха, наймилѣйшати въ Америцѣ. А де добре, то добре, а въ своѣй хатѣ — у себе дома, межъ своимъ таки наглѣпше. Тогда нѣкто не посмѣ погорджати нами и называти насъ „глупіми руснацками“ або „глупіми русѣнами“, але будуть другі народы насъ поважати. А належить ся тоє, щоби насъ каждый поважавъ, бо мы, Русины, прецѣвъ ду-

Найновѣйша фотографія президента Kruger-a.

же великій народъ на свѣтѣ, что не такъ легко его отъ хотѣ бы и до шапки або до корця зирати, бо то, чуте, насъ міліоны а міліоны, та ажъ бы грѣхъ смертельный бувъ, щобысьмо ся такъ по-невѣдали мѣжъ чужими п

Найльппіе пописали ся соціалістичный пєслы въ Нѣмечинѣ поѣть проведомъ пос. Бебля. Они выступили остро противъ цѣсаря Вильгельма, котрый розночавъ войну зъ Хинами, безъ вѣдомости народу, а до вырешающаго войска промовиъ, цоби всѣхъ Хинцѣвъ ни-

Декотрі зъ пп. секретарівъ запытують ся мене, чому ихъ грошей въ справозданю за мѣсяць октоберъ не було. Отже тому не було, що після розпорядження контрольной комісії, рахунки касовій маютьъ замыкати ся, коли мѣсяць кончить ся. А коли касирѣвъ получитьъ грошѣвъ першомъ, то будутьъ въ справозданю доперва въ слѣдующомъ мѣсяцю.

Д. Пирч

Переглядъ тыж- дневый.

Во всех больших державках Европы, возбуждаютъ теперь (при концѣ року) сесіи парламентовъ. Залагоджуютъ къ тамъ конечныя справки по концѣ сего и на початокъ слѣдующаго року. Годне уважи за тыхъ сесій е се, що еуть они надвычайно бурливый. Всѣ послы, котрымъ лежить на серци о добро краю и народу, критикуютъ остро свои правительства за великій выдатки на непотрѣбный рѣчи, за не-

(Продовжене въ другой сторонѣ).

ВРАЖЪНЯ ЗЪ ПОДОРОЖИ.

(Дальше.)

v.

Та не довго забавивъ я въ родинномъ селѣ. Мене тягнуло подивитись мѣжь людей, що они думаютъ, якъ дбають про свою долю та якъ далеко поступили зъ того часу, коли я покинувъ Галичину. Я поѣхавъ до Перемышля, Львова, бувъ на Лемкахъ и на Мазурахъ — всюды говоривъ зъ людьми про бѣжучий справы. Чимало змѣнилось тамъ на лучше, але де-що погѣршилось. Загально видко мѣжь молодшими велике заинтересованіе до науки, наукове тов. имени Шевченка, що розвивуло такъ широко наукову дѣятельность у Львовѣ може стати гордостю нашою; озасновувано досять издавничихъ сподокъ, рухъ мѣжь молодѣжко досить значный, а послѣдне вѣще універзитетскон молодѣжи, де прилюдно проголошено такой гарный идеалъ якъ политична независимость цѣлоу Рус-Украины, наповняють чоловіка радостью и вливають въ сердце надѣю въ красну будущиность нашего народа. Та подобными взнеслыми засадями, на жаль, не интересуєть ще цѣлый загаль. Зъ одної стороны якесь вроджена апатія, то зовови переповни, якъ ставляють тому идеалови перевертнѣ, що за рублѣ хотѣли-бъ рускій народъ втягнути подъ кнутъ російскій, а зъ другой стороны гнетъ польскихъ верховодовъ-шляхтичѣвъ не дає розвинутись той спасенной для руского народу думкѣ.

Рух, політичний, на мою думку, дуже слабенький. Не видно там якось одноцільної акції, щоб огнем і мечем перерувала маси, а якісь старий, заплісневільний метод, що полягає на кількох в'їзках та випечатанні кількох соток відозв'я і то передь самими виборамп. Правда, деякі повіти суть добре зорганізовані та знайдесь кілька одиниць, що поза своє будденне занятє, потрапляють знайти досить часу повітувати між людьми, vystавляючись нераз на такі прижитности як арешт, але ж се лишь добровольцї. Коли я розговорював зь одним патріотом провінціональним, чому нема повітового фонду агітаційного, він сказав, що грошї на ту ціль складає ся в як раз тепер передь виборамп они припадуть ся на напечатанє відозв. Мене розсмішила сея бесїда. бо-ж подобні відозви допоможуть тільки, що вмерлому каділо. Більша часть людей не вмїє нї читати нї писати, а я ті, що знають, не привикли ще заїнятересуватись друкованим словом — и якіжже хосєя з таких відозв, коли до того додамо и ту обставину, що за цїлхь 6 років аж до виборів нїхто не інтересував ся селянином? Але се ті грошї поставити на повіт одного, платного агітатора, котрий би постійно тимь займав ся, їздив вїд села до села и ворушив людей живим словом, тогд-бь може и відозвы на цюь припадє ся. Оден интелігентний агітатор вь протигу року сформував бы вь повітї десятки агітаторів-хлопцїв, щобь их платили самі сєлє.

Въ Галичинѣ бути патріотомъ, вистарчить ходити до руского казина та на рускій вечерки — ходжене въ народъ уважаєсь дєлкимъ перестарѣлою мрією, що не приносить ніякого хосна.

Богато сгрѣчавъ я мѣжъ Русинами «деревянькы фільзофовѣ». Ось сидять цѣле товариство. Ий зачиняють бесѣду про якусь народну справу, тогды виявляеся оживлена дискусія, идуть умовы за и противъ. Любо тогды бути мѣжъ ими людьми. Все-жъ можна до чогось договоритися подобно вымѣною гадокъ. Та де тамъ. Те жъ и суть «деревянькы фільзофы», щобыму протавитися. Тому, що такыхъ фільзофовъ багато, я позволяю собі схарактеризувати ихъ. Идуть собі чоловігъ, підперъ долонею шокую прислухуюсь диснуть другыхъ. Самъ не бересть въ розговорѣ, мовлявъ: козакъ знае ажь богато, але мовчить. Водѣ часу до часу всмѣхнувшись глумливо кутникомъ устѣ, коли дехто стане вводити свои пляны, и недбало бере газету, перевертаючи ей картки. Дехто зъ молодшихъ, ии погляне на такого «деревяного фільзофа», каже собі: «Се мусить бути якась вчена людина — видко у неи красны думкы водѣ нашихъ дати такимъ провѣдъ иъ народныхъ справъ». И бы повели народъ на поступовѣйшій шляхъ.

аж, сейчас же і наступить розчирване, бо і втягнесь силомо́цю такого «деревяного філософа» до бесѣди, вѣнь залюбки буде протигнесь всьому, а вже аж спѣніть а вшыкувати де терниких, глумливыхъ слѣвъ. Носпытати бѣнци, якъ бы вѣнь зробивъ таі які подає до-во, вѣнь тогдѣ отверто плує на ксе. Звє го-гою всѣхъ и вся, каже, що все лишъ забавка, я, жадно пращѣ надѣ народомъ не треба, рочѣмъ его се малѣ що обходити, вѣнь лишъ идити на сновпоуване чисто механічныхъ обо-жѣвъ свого звая, котре дає ему хлѣбъ и вы-дѣне жите. Подѣбній люде суть найстрашнѣй-

ний вороги нашого постулу, се гнилі колоди, котрі не то що самі смердять, але затрокують атмосферу довкола себе, вщпляючи неразъ въ молодій серця зневіру і байдужність до власного народу замѣсть запалювати невгасаючіі огонь і одушевлення, що вело бъ чоловіка до найбільшнихъ жертвъ. Найсмішнѣйшій ідеалістъ, що ставляе палаты зъ картъ та крутить батогъ зъ пѣску тысячъ разъ вартнѣйшій такого «деревяного фильозофа».

Розговорював я з деякими патріотами за
лучність американських Русинів з кравчим
нашим гніздом та у відповідь почув я від
головача таке, що они мають досить клопоту і
роботи в Галичині, а про Американців кло-
потатись нема чого, бо Русины там невдовзі
выпродовлять ся, впрочім они цілковито про-
тивні еміграції. Я завважав, що ми і не жа-
демо клопотатись нами в Америці, бо дамо
собі самі раду, але нам ходити о духову звязь,
котра чейже-ж може стати нераз і в ма-
теріяльній і моральній пригоді так з одною
як і другою стороною.

Коли я говорив, що в Америці завязалося руске товариство еміграційне, котре-бь помагало новимь емігрантадь інформаціями та пришлупуючи ихъ въ своимь домѣ, охороняю водѣ розличного рода задирствъ портовихъ агентавъ, дальше, коли я ватакнувъ, що щось подібного придалось бы и въ Нѣмеччинѣ для нашихъ людей, на мене деякій дивились недовѣрчиво, а оденъ патріотъ не втерпѣвъ, щобъ не назвати мене агентами.

„Мы цѣлковито противиы еміграціи“, поспалпсь водпоѣди на мои слова, „хйба-жъ вы сего не читаете въ „Дѣлѣ“?“

Анонія, Коя. 1. деп., 1900.
Поважана Редакціє!
 Ваше довога не писав до «Свободы», що нового чувати в нашій рускій колонії, длатого хочу тепер де по написати. Наша громада розвиває ся і росте поміж декотрих оспадих наших членів тай ворогов-перекінчиків. За старанем нашого душпастиря о. А. Бончевського, закупила наша громада церковна 7 акров землі (вартости \$800.00 на рускій цмнатар, котрого торжественне посвячене, відбуло ся дня 29. новембра, при участі Всес. о. Н. Дмитрова, зь Трой, Н. Й., П. Тимкевича, зь Йонкерс, Н. Й. и Н. Подгорецкого, зь Джерм Сити, Н. Дж.
 Велике множество народа зобрало ся на тое торжество и при той спосібности зобрало на нашу руску церковь около \$100.00. Если у нась робота далыне поде добре и есва наш людє будуть щиро дбати, то за роки будемо мати и свій власный дым парохіальный.
 Громадянинъ.

Кумъ Гриць и Василь.

(ВЕЧЕРНЯ ПОВОДКА).
 В а с и л ь: — Вже надходить зима, нощ велика, вечеръ довгий. Кажть, куме, байку.
 Г р и ц ь: — Байки хочете? — добре. Був дѣд Монька, тримав ся зь легонька; капустана шпка, соломьяна хатка, постѣль зь сѣнця... Чи казати зь конця?
 В а с и л ь: — Якъ хочете, нь початку або зь конця. Але щось путнього.
 Г р и ц ь: — Був дѣд Монька — тримав ся зь легонька — мавь ходики дратяны и драпав ся по сѣнцѣ... Казати байку, чи нѣ?
 В а с и л ь: — Е, до лиха! Вы граете ся зь мною якъ зь дитиною...
 Г р и ц ь: — Ну, ну, «шерап», вже буду доброн розказувати. Одже: — бузъ собѣ старый дѣдко, котрый за цѣле свое дѣдче жите на дбавъ великихъ маетковъ. Стало ся однакъ таке, що вонъ померъ, (бо и дѣдки вмераютъ) а его два сыны почали дѣлити ся спадщиною по нѣмъ. Подѣлили ся чисто вѣмъ до макового зерна, лишь однимъ каваломъ для кована подступу, не могли вѣякъ подѣлити ся. Каждый хотѣвъ его мати, а то була рѣчь неподѣльна и еще зь твердой сталѣ. Выдераютъ собѣ его дѣдки, сварять ся, а врештѣ приходять и до бійки. Лупать оденъ другого въ пику, ажъ гомонъ лунае... Въ томъ надходить американскій капиталистъ (богачъ).
 В а с и л ь: — А тогдѣ вже були американскій капиталисты?
 Г р и ц ь: — На маешъ, чому не буди? Се дѣляо ся передъ остатнымъ выборомъ на президента.
 В а с и л ь: — Най вже буде по вашому. Говорѣть далше,
 Г р и ц ь: — Той богачъ подѣлювъ до дѣдковъ и каже: зиждѣть — я васъ погложу. Якъ хочете оба мати по кавалку сего ковала, то несиѣть го до поблизкой рѣки и кинѣть тамъ нехай впередъ розмокне. Наколи зь нѣмъ таке стане ся, дымъ зь насъ кожлому ровный кавалокъ. Дѣдки такъ були закукурѣчили ся бійкою, що не подумали надъ словами богача, лишь захопили

величезне желѣзо и бабевхъ въ вгду! Богачъ засмѣявъ ся. (Ту почавъ кумъ Гриць дуже довго закуривати фийку).
 В а с и л ь: — И що далше?
 Г р и ц ь: — Зичекайте.
 В а с и л ь: (почекавши зь 10 минутъ): — Пу, кажть иже!
 Г р и ц ь: — Не могу вамъ нѣчого казати, бо еще желѣзо не розмогло. Наколи оно розмогло, богачъ его зъ чне дѣлити, а тогдѣ докнччу байку..
 В а с и л ь: — Въ такомъ разѣ прійшло бы ся менѣ казати до страшного суду... Богачъ видно здуривъ дѣдковъ..
 Г р и ц ь: — Або васъ богачъ не дурять? Не туманять они цѣлу американску суспільность? Такъ туманять еи, выискують, накручуютъ и панують надъ нею. Подобно якъ зь тими чортрами, обѣцуютъ они заридити лиху, зводять насъ вже десятки лѣтъ и разъ у разъ творять нове горе, пхають насъ въ горній нестатки и беволію.
 В а с и л ь: — А бодай вы ся впили! Вы сюда заѣхали? Оно правда, свята правда, що разъ горшу бѣду роблять тѣ кровопийцѣ. Оповѣдають, що давнѣйше була Америка вольною країною въ цѣломъ того слова значѣню, о все було лекше, а теперъ...
 Г р и ц ь: — Теперъ въ нѣй до такого доходять якъ въ давной шляхотской Польщи. Короликівъ-миліонерівъ намножило ся що не мѣра и ридять нею самовольно. Народъ розпиченый, здеморализованный и темный, летить скоро до пропасти, а они въ одно репетуютъ: «Мы партия доброты, мы выграли войну, поднесли край, зробили Америку могучою». Такъ само говоривъ 3. с. м. президентъ Микінлей, коли зобравъ ся конгрессъ Спол. Державъ. Хваливъ капиталистичный рядъ цѣлыхъ двѣ години, а я читаю что мавъ охоту крикнути на весь свѣтъ: неправда, брешете! Вы зробили добро для себе, бо народъ ставъ его разъ нещасливимъ якъ бувъ передѣе. Ошукуете насъ кляти!
 В а с и л ь: — Я читавъ щось подобного въ той книжочцѣ, котру вы казали менѣ спроводити зь редакціи «Свободы»..
 Г р и ц ь: — Маєте вже еи прочитану цѣлу?
 В а с и л ь: — Еще нѣ, але нывѣ хочу дочитати. Гарна книжочка — не дармо зове ся «Дорога до свѣдомости»..
 Г р и ц ь: — Читайте собѣ здоровѣ, а я йду до дому, бо вже півно — буде жѣнка бити... Добраночъ!
 Подслушавъ Чамый.

НОВИНКИ.

— Памятайте ядъ Руско-Народный Двиъ Емиграціи въ Америцѣ! — высылаетъ жертвы до кассера подъ адресомъ: Mr. JOHN PARYLAK, 436 East 76 St., NEW YORK CITY, а за разомъ увѣдомить о томъ секретаря подъ адресомъ: Mr. K. KISZOV, 140 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.
 Комитетъ.
Квитъ
 на \$600.00, словами шѣсть сотъ долларівъ, котрий я одержала зь касы «Союза» — яко посмертну заповогу по бл. п. моимъ мужу Адамъ Лазоръ. За скорє вышачене складаю сердечну подяку урядови «Союза» и всѣмъ членамъ.
 Марія Лазоръ.
 Olyphant, Pa. 9. дец. 1900
 ПРИ СВѣДКАХъ:
 Семанъ Русинъ,
 Иванъ Сивагула,
 Юрій Хмилъ.

— Зъ ряду 20 конвенцій робѣтничой організації American Federation of Labor. Дня 6. с. м. відбула ся конвенція A. F. of Labor въ Louisville, Ky. Всѣхъ делегатівъ було 217. Зъ рѣчною справозданъ президента Гоммерса доведуюмо ся слѣдуюче: Въ послѣднѣмъ році організації взошло ся сильно. Выбрано 3375 чартерівъ для новозаложенихъ юній. Зъ того числа воднало 348, а прочихъ 3027 юній можъ раховати яко прирѣстъ за послѣдній рікъ. Новозьорганізований юній мають 294,359 членівъ. Всього річного доходу мала та організація \$79,676 — розходу \$68,378, въ касѣ остало \$11,298.
 — Сполучені Державы мають ще 917,135,880 ейкрівъ державныхъ земель. Лѣсові резервы выносятъ 46,425,529 ейкрівъ.
 — Cosmopolitan, оденъ зь найлѣпшихъ американскихъ мѣсячниківъ помѣстивъ въ своѣй книжцѣ за мѣсяць грудень с. р. портретъ нашої знаменитой сѣлвачки, панны Саломеи Крушельницкой, теперъ зангажованой до одного зь театровъ въ Варшавѣ.
 — Подчасъ густой мраки дня 4-го с. м. на стаціи Suisun, Cal. наѣхавъ тягачъ потягъ на возы, где почували робѣтники працюючій на желѣзничой дорожѣ, при чомъ 8 робѣтниківъ було забитыхъ.
 — Кѣлька сотъ родивъ латинского обрядъ, въ мѣстечку Мриглодѣ, повѣта сяноцкокого переходять громадно на гр. кат. (брядъ). Причиною того є польскій попъ I. Bigo. Деръ вонъ страшенно людей, поводиъ ся зъ вѣми якъ зъ слугами, провадивъ неморальне жите, а нещаснѣ парохіяне не могли нѣгде знати на него жадного права, хапають ся зъ розпуки остатного способу.
 — Робота въ St. Louis. Мо. зновъ поправила ся и поуде що порозходились вертають на свои давній мѣсця.
 — Зъ Sifton, Man. пишуть намъ: хлѣбъ не вродивъ ся, а зъ худобы не можъ ничъ продати.
 — Зъ Wolseley, Assa.: Снѣгъ впавъ 12. новембра на степу и морозъ тишене сильно; теперъ (25. м. м.) трохи звѣльнило.
 — Галицка часопись «Русланъ» зновъ надруковала одну нашу дописъ, не подаючи жерела. Дописъ ся була въ 254 числѣ зь дня 23. падол. подъ заголовкомъ «Русинъ-воякъ». Що таке поступованє має значити, годѣ намъ знати..
 — Нашъ агентъ Д. Кидонъ, зъ Passaic, N. J. пише намъ: «Стала ся у насъ новина. Ю. Молчанъ, угорскій Русинъ, досыть богатый чоловікъ, интерпретеръ и агентъ для продажи лѣтѣвъ, утѣкъ зь жѣною другого Русина готельника М. Дорана, забравши зь собою 6-лѣтню дочку и де-що гроша Молчанова жена зоставилъ зь кѣлькома дѣтми, находити ся въ дуже великомъ смутку, а такъ само и М. Доранъ. Теперъ переконались люде, що п. М. Луяновичъ є найнещасливѣшимъ банкеромъ въ Passaic, N. J., а не той въ кого они вѣрвали якъ въ Бога»..
 — Броварники въ Спол. Державѣ старають ся всѣми силами о зниженє таксы на пиво.

— Всѣхъ, що не достава въ насъ замовленихъ книжокъ, водповѣдей на листы, або поквитованъ на присланны грошѣ — просимо потерпѣти трохи. Теперъ конецъ року — мы достаємъ неразъ по 20 листѣвъ на день и бѣльше, кнѣчимо календаръ и т. д., одже помимо найлѣпшой волѣ, не годѣй всего на часъ зробити.
 — Дуже потовкло и покалѣчло въ Oil City, Pa. въ фандрѣ нашого Русина, Петра Кота, 20. м. м. Находить ся вонъ въ шпиталѣ и есть надѣя, що може выздороветь.
 — 3 го с. м. побило въ майнахъ, въ Олифантѣ, угорского Русина, читателя «Свободы», Гд. Лигуза. Має поломаный ногу и руку, сильно ушкоджену голову. 6 надѣя на выздоровленє.
 — До Бразиліи зачинають громадно емигрувати угорскі Русины зь околищъ Мармароша. Передъ мѣсяцемъ водплыло ихъ лишь зь одного порту Фіуме до 300 особъ.
 — Добрыми правительствомъ, котре головно дбає о працюючій народъ, може похвалити ся Норвегія. Недавно выйшла тамъ устава, послиа ктотри робѣтники въ цѣломъ краю будуть працювати лишь 8 годинъ на добу.
 — Не по християнски поступаютъ місіонарѣ рожныхъ християнскихъ сектъ въ Хинахъ. Домагають ся они кары смерти для всѣхъ проводирѣвъ боксерѣвъ, мѣсто того, що вже сотки ихъ зостали смертюю покараны, ихъ маетки знищени, а жѣнки, дѣти и пріятелѣ побиты также або осирочены.
 — Мали ся зъ пипна два мормонскі місіонарѣ, котри поѣхали зь Америки до Темешвару, на Угорщину ширити свою вѣру. Коли дня 30 м. м. зачали они проповідати водъ того, що каждый мущина повиненъ мати кѣлька слѣсныхъ жѣнокъ, — збѣгли ся бабы зь цѣлого Темешвару и зь окликомъ «Антихристы, кара Божа!» — кинули ся бити бѣдныхъ мормонѣвъ, чамъ попало: коцюбами, пантофлями и т. п. Одного навѣтъ троха не втопили въ снѣгѣцѣ... Поліція доперва положила конецъ всему — выратувала проповѣдниківъ водъ мученичой смерти, розогнала бѣды, а рядъ заказавъ проповѣдати мормонизмъ.
 — Страшна слабѣсть проявила ся мѣжъ худобою въ селѣ Бресекъ Чанадъ на Угорщинѣ. Є она тымъ страшнѣйша, що не лишь худоба гине десятками водъ неї, але переходять такожъ на людей, а хто еи достане, мусить умерати. Тамашный селянинъ Сабѣвъ, помацавъ лишь своего хорого бичка за шкѣру и заразъ занедажавъ симъ. Даставъ горячку, руки его зачали пухнути а врештѣ спухъ цѣлый якъ гора. Навѣтъ лѣкарѣ не були въ станѣ дати ему яку помѣчь, (бо не дослѣдили еще зь чого та слабѣсть берє ся), и чоловікъ до двохъ днѣвъ, въ страшныхъ мучкахъ померъ. Доносятъ о томъ часъ «Недѣля»..
 — Руске братство Покр. Пресв. Богородицѣ (въ «Годинѣ» ч. 21. зложило*) на фондъ Ем. Дому \$35.00. Фондъ Р. Н. Емигр. Дому выносятъ теперъ 625.60 дол.

— Пошукує дяка громада въ Олифантѣ, Па., котрый бы умѣвъ вести хоръ, школу и мавъ добрый голосъ.
 — Микола Арданъ, Гусинъ, зоставъ выбраннымъ тѣла студентѣвъ медицинѣ (the student body) въ Richmond, Va. Всѣхъ студентѣвъ медицинѣ у той школѣ (University College of Medicine) є 323, мѣжъ ними двоухъ Русинѣвъ.
 — Потроились пивомъ. Въ Маншестерѣ, въ Англіи, около 1000 людей зостало затроенихъ пивомъ, въ котромъ знаходивъ ся арсенікъ.
 — Многі компаніи приобѣдали выплачувати робѣтниківъ угловыхъ що два тыждѣ.
 — Углє вишло на 6 майнерѣвъ въ Cannelville, Pa. и поломило имъ крыжѣ.
 — После 5 лѣтней борьбы французка Изба Депутатныхъ ухвалила законъ, що жены могутъ бути адвокатами въ цѣлой Франціи.
 — Въ складѣ теперѣшного нѣмецкого парламенту входятъ и 57 социалистѣвъ, а знавцѣ нѣмецкихъ обстоятельствъ предсказуютъ, що за 15 лѣтъ будутъ они тамъ мати велику болѣшность.
 — Сего року выдубото золота въ Клондайкѣ вартости 20 миліонѣвъ, минувшого року вартости 17 миліонѣвъ долларѣвъ.
 — Зъ церкви въ Слободцѣ лѣсной подѣ Коломыею, въ Галичинѣ, вкрали невѣстѣженъ доси злодѣй 2000 коронъ. Забрано двѣ скарбѣны и цѣннѣйшій церковный рѣчи.
 — Хто теперъ пришле намъ \$2.00 за «Свободу» напередъ — тому будемо высылати еѣ ажъ до 1-го януара 1902 року; значить, до конца сего року буде доставати еѣ даромъ.
 — На предложене редактора «Свѣта» водповѣдаемо, що пришлемо невдовзъ своего чоловіка, на его коштъ, чтобы дойти правды въ справѣ дописи зь St. Louis, Mo. Ред.
 — На сегорѣчномъ митингу братства Успенія Пр. Богородицѣ въ Нортгемптонѣ, Па. выбрано новый урядъ, въ котрого складѣ войшли:
 Николай Кравичинъ, предѣдатель,
 Иванъ Кимашъ, вѣсто-предѣдатель,
 Гавриль Онуцкѣ, секретаръ,
 Михайло Дода, заст. секретаръ,
 Иванъ Поладъ, кассиръ,
 Осифъ Геренда, контрольва комісія,
 Василь Гришко,
 Иванъ Кокура,
 НАДЗІРАТЕЛѢ ХОРИХЪ:
 Антонъ Подольскі, въ Northampton, Pa.
 Петро Машко,
 Михайло Варшавскі, въ Catsaqua, Pa.
 Осифъ Чалута, въ Cementon, Pa.
 Осифъ Петричъ, дверникъ,
 Николай Олеска, каштанъ,
 Олеска Вѣтанчичъ, господаръ.
 Ухвалено такожъ на томъ митингу, чтобы змѣнити назву братства зъ Пресвѣтой Богородицѣ на св. Ивнѣ Хрестителя, т. е. того патрона, котрого має мѣсцевѣ церковъ.
 В. Гришко, бывшій секретаръ.
 — Симъ складаемо пиру подяку Нью Йорскимъ Русинамъ и Русинкамъ, а то пов. В. Гладиковѣ, Я. Кола, Гр. Гижѣ, М. Муриновѣ, Ив. Парильяковѣ, М. Быблевѣ, М. Павляковѣ, С. Ядловскому, Аннѣ Малоцкой, Аннѣ Шлантѣ, и пов. Йосифовѣ Тімко зъ Пассейку, Н. Дж., що безъкорыстно устроили у насъ дня 27. нов. б. р. на доходъ нашої школы представлєне: «Звѣченіи Юрко» и «Сатана въ боцѣцѣ», и що додали всѣхъ старанъ, чтобы представлєне удало ся якъ найлѣпше.
 Джеранъ Сити, Н. Дж., 10. дец. 1900.
 О. Николай Подгорецкій,
 Дионизій Голодъ,
 Максимъ Гюжъ.

Програма вечерки
 въ честь бл. п. митрополити О. Сембратовича, въ Шамонкѣ, Па. дня 25. грудня 1900. Рано о 9-ой год. поминанальне богослужєне за душу бл. п. Митрополита. Вечерокъ почне ся о 7-ой г. зь слѣдуючою протрамою:
 1. «КРАЙ ДАРМОДѢДЪ», сѣншна дѣтича комедія въ 2 подсловожъ, водгорутокъ сѣвдуючій дѣти: Иванъ, мужикъ, Михайло Констанкевичъ Марія, его жѣнка, — Анна Мурдаа Добротѣ-чарѣвничъ — Марія Мурдаа Служанка, — Антонія Лучковскій Слуга, — Андрей Тихавскій
 2. 1) Стоить гора высокая — соловъ — М. Мурдаа.
 2) Тече вода — дуеъ — М. Мурдаа и Ант. Мучковецъ.
 3) Гулялъ хоръ.
 4) Верховано, «
 5) Чомъ такъ скрыто, «
 6) Крылець, «
 7) Надъ Прутомъ, «
 8) Широкий Лугъ, «
 9) Веселю, «
 10) Ослѣвъ, «
 11) Хоръ Норманѣвъ, «
 12) До Руси, «
 3. «КОЗА ДЕРЕЗА», дѣтича комісія оперетка, М. Лисевскій.
 ОСОБЫ:
 Лисевскі, — Марія Мурдаа
 Коза Дереза, — Антонія Лучковскій
 Залучилъ, — Анна Мурдаа
 Вовкѣ, — М. Констанкевичъ
 Медвѣдъ, — Анна Гасичъ
 Ракѣ, — Андрей Тихавскій
 Гуртъ звѣрять.
 — Агентами «Свободы» зъ правомъ коллектованя грошей суть:
 Стефанъ Калакука, Jersey City, N. J.
 Иванъ Бурингъ, Buffalo, N. Y.
 Василь Гришко, Northampton, Pa.
 Василь Тыхавскій, S. S. Pittsburg, Pa.
 Алексій Шарпошъ, Shamokin, Pa.
 Петро Г. Рончковскій, Troy, N. Y.
 Александръ Патрошъ, St. Louis, Mo.
 Г. Дюбинскій, Plymouth, Pa.
 Левъ Моньта, Lansford, Pa.
 Иванъ Ботанчакъ, Weller, Pa.
 Костъ Постунакъ, McAdoo, Pa.
 Дим. Ванько, Ansonia, Conn.
 Василь Рудко, Winnipeg, Man., Canada
 Иванъ Субатъ, Yonkers, N. Y.
 Костъ Дубинскій, Simpson, Pa.
 М. Говда, Edmonton, Alberta, Canada.
 Иванъ Дорогоярецьскій, Pleasant Home Man., Canada.
 Иванъ Фаринякъ, Trauger, Pa.
 Иванъ Прегонъ, Lodi, N. J.
 Андрей Вялицкій, Scranton, Pa.
 Дан. Кидонъ, Passaic, N. J.
 Андрей Павлякъ, Mt. Carmel, Pa.
 Гр. Паскарисъ, Stuartburn, Man. Canada
 А. Онуцкѣ, Shenandoah, Pa.
 Сергій Кисельовскій, Olyphant, Pa.
 Редакція.
НА ПРОДАЖѢ
 30 моргѣвъ доброго орного грунту зь будынками въ Устю Рускомъ, въ Галичинѣ. Горлицкого повѣту. Цѣна дуже умиркована.
 Голосѣть ся лєстовно або особисто на адресѣ:
 D. SALEY,
 317 East 24-th Str., NEW YORK CITY.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.
 Павелъ Прибула, родомъ зь Угорщины, села Вечецъ, земпл. стол. лѣтъ 35, членъ братства св. Йосифа въ Шамонкѣ, Па. и членъ «Р. Н. Союза» ч. гол. кв. 1121, зоставъ забитый въ майнахъ 5. децембра б. р. въ Шамонкѣ, Па.
 Вѣчная ему память!
 — Братство св. Арх. Михаша въ Elmira Heights, N. Y. буде принимати въ мѣсяцъ грудня новыхъ членѣвъ безъ вступного. Хто бы хотѣвъ приступити зь Елмайрѣ, Корнинѣ, Ломенвилѣ, Бордѣ и Лендрѣстѣ нехай ся зголосить до секретаря М. В. Мороховича, Box 108, Elmira Heights, N. Y.
 — Гдє естъ! Павелъ Скурчакъ, що прійшовъ до Америки зь Жерницѣ, лѣского повѣту, Галичина. Бувавъ въ Колорадо и тамъ стративъ око. Теперъ має бути коло Питсбургѣ. Хтє бы знавъ о вѣмъ нехай зголосить ся на адресу: Mr. VASIL SKURCHAK Kelayuee, Pa., Schuylkill Co.
 Ба-а-а, а се що? Въ Нью Йорку вырабляютъ Русины дуже добры а тані опіоны сигара. Русины и всѣ рускій бизнесмены замовляйте у свого, а не жидѣвске драгѣ, що нѣчто не варта. Пишѣть на адресу: John Parylak & Co. 406 E. 72 Str., New York City.
 ВЫГЛЯДАЄ ЯКЪ ЗА \$50 ГОДИНКА. Не золочена, але GOLD FILLED. Осережѣтъ ирландскій вѣлкий Американскій Мовментъ. Верхъ и осережѣтъ гварантисмо на 25 роківъ. Годнику еи пошлємо на С. О. Д. на яку небудъ адресу. Кому не подобаєсь, може еѣ водослати назадъ на нашъ коштъ. Хто пошлє \$5.50 напередъ, доставе въ дарунокъ золоченый ланцшукъ вартости \$1.50. Пиши чѣмъ хочешъ годинку посылати. Цѣнакъ выслємаемо даромъ.
 People's Jewelry Co. Dept. 277 Safe Bldg., CHICAGO, Ill.
 НАЙЛѢПША ПРОСЕРНІА въ Олифантѣ
 Ковальчико и Осеняка на River Str.
 Хлопцѣ и жѣнки купуйте у нихъ а не пожалуете.
При жидѣвской згодѣ.
 Иванкѣ въ мене станъ служить — Чудесно, любѣ будешъ жить. Знайдешъ по просту другій рай: Зьорешъ моргѣ поля — и сѣдай; Сноиѣвъ змолоташъ шѣстьдесятъ — Зновъ на минуткѣ собѣ сядѣ. Врубашъ дровъ, вычистишъ гной, Сѣдай на ново Иванкѣ мой. Займешъ попасти шѣсть коровъ, Заметешъ хату — и сядѣ зновъ. Побавъ бахорѣ, въ мѣсто йди, Нанеси сѣна, дровъ, воды. И каждый разъ лишь сядѣ, тай сядѣ, Ты мешъ Иванкѣ пакувать... И вѣтъкѣ я гарный тобѣ дамъ: Зѣ картофлѣ юпку вынешъ самъ; Якъ яецѣ Рифкѣ наварить — Лишь ты росѣлъ зь нихъ будешъ пить. Вѣдъ курки хвостикъ, зѣ гуски кѣсть, Згореный хлѣбъ — все Иванкѣ зѣбѣтъ. Нѣгде не знайдѣть се гараздѣ; Ну — най Иванкѣ руку дастѣ...
 Чамый.
 «ГРОМАДСКІЙ ГОЛОСЪ», радикальнѣе часопись для руского робѣтничого народу выхodziтъ у Ланѣ по тѣмъ, зь обрѣзками и контурѣ на рікъ \$1.50. Гроши треба посылати на рускѣ атеатъ: Mr. M. Kolodij, 327 Shamokin Str., Shamokin, Pa., а дописи на адресъ: Red, des «Hromadskij Holos», Lubliner — Union Gasse, 5. Lemberg, Austria, Galicia.
 Юрко А Прокоповичъ, угорбинъ, готельникъ, и Livery Stable. — Галѣ на митингѣ и забавѣ, — 201 Jones Str., OLYPHANT, Pa.
 МИХАЙЛО БОСАКЪ, нотаръ публициф, посыласъ грошѣ — продає шифкарты.
 Крайне зь Олифанту и околищъ не хдѣтъ до чужихъ посылати грошѣ до старога краю або купувати шифкарты, бо все тое може для васъ зработи, вашъ знакомый, християнинъ, Михайло Босакъ.

